

GOSZTOLA

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV | 2017

TARTALOM

1. BEVEZETŐ	3
Polgármesteri köszöntő	3
A településképi arculati kézikönyv célja	3
2. GOSZTOLA BEMUTATÁSA	4
Táji adottságok, természeti értékek	5
Táj- és a település alakulása	6
Általános településképi, településkarakter	7
3. GOSZTOLA - ÖRÖKSÉGÜNK	8
Örökségünk Műemlék temetőkapolna	9
Örökségünk Műemlék részletek	10
Örökségünk Népi lakóházak	11
Örökségünk Melléképületek	12
Örökségünk Pincék, prэшázak	13
Örökségünk Tájértékek	14
Örökségünk Táji és természeti értékek	15
4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK	16
ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK LEHATÁROLÁSA	16
Lakó és üdülő, szállodai karakter	17
Szőlőhegy karakter	20
Beépítésre nem szánt karakter	21
5. AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ	22
5.1 AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓK- ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK	22
Ajánlások Lakó és üdülő, szálló jellegű karakter	22
Ajánlások lakó és üdülő, szálló jellegű karakter	23

Ajánlások Szőlőhegy karakter	24
Ajánlások Beépítésre nem szánt karakter	25
5.2 AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ	26
Terepalakítás	26
Telepítés, lakótelek beépítése	26
Épületmagasság, tömeg	27
Tetőhajlásszög, tetőforma	27
Légvezetékek elhelyezése	28
Cégérek, reklámok, egyéb berendezések	28
Homlokzatképzés	29
Szín és anyag használat	30
Részletek, ajtók, ablakok	31
Kerítések	32
Kertek	33
Közterületi elemek	35
Utcabútorok	36
Közösségi épületek	37
6. JÓ PÉLDÁK – ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK	37
Lakóházak	38
Pincék, prэшázak	40
7. JÓ PÉLDÁK –SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK, EGYÉB BERENDEZÉSEK	41

1. BEVEZETŐ

Polgármesteri köszöntő

Kedves leendő Vendégünk!

Van egy kis zalai falu az Őrség lábánál, ahova egy kanyargós, dimbes-dombos borvidéken át vezet az út. Fenn a hegytetőn, a fenyőerdők ölelésében egyszer csak előbukkan Gosztola. Az egyetlen utcából álló virágos falucskánk festői környezete és különleges nyugalma rögtön magával ragadják az idelátogatót. Aki egyszer megtapasztalta Gosztola különleges varázsát, újra visszavágyik.

Azonban nem mindig volt ez így. Az 1200-as évek óta létező településünk, fénykorában is mindössze pár száz lakóval dicsekedhetett, akik száma az idők folyamán nagy mértékben megfogyatkozott. A '80-as években csupán 16 lakója volt. A '90-es évek derekán aztán újra az érdeklődés központjába került és sorra nőttek ki az új házak, így néhány év alatt épült újjá Gosztola.

Ma egy rendezett üdülőfaluként mutatja, mely különleges természeti adottságainak köszönhetően országos szinten is ismertté vált. Az ide érkező látogatók a friss levegőjű, erdei atmoszféra és a nyugodt milió mellett előszeretettel keresik fel a környék számos látnivalóját is.

Gosztolában felfedezett gyógyító Szent György energiavonalak pedig észrevétlenül járulnak hozzá, hogy újjászülve térhessen haza!

Találkozunk Gosztolában!

Balogh Ferenc,
Gosztola polgármestere

A településképi arculati kézikönyv célja

Az egyedi településkarakter egyre jobban felértékelődő adottsága, tulajdonsága a településeknek. Minden egyes épített környezeti elem az utcakép, a településképi és a táj összképének a része, ezért nagyon fontos, hogy minden beavatkozás ezek figyelembevételével történjen.

Ennek elősegítése érdekében a településképi arculati kézikönyv:

- bemutatja a településképi alkotó elemeit, a település építészeti karakterét, szépségeit, értékeit, egyediségét, részleteit;
- javaslatokat fogalmaz meg a kialakult jelleghez való igazodáshoz;
- építészeti útmutatóként ajánlásokkal, jó példákkal segítséget nyújt az építetőknek és a tervezőknek új épület építéséhez, meglévő épület felújításához, átalakításához;
- a dokumentum célja a szemléletformálás, mely iránymutató és nem kötelező jellegű ajánlásokat fogalmaz meg.

A kézikönyv lehetővé teszi az elfogadást követően a folyamatosan érkező hozzászólások, javaslatok és tapasztalatok kézikönyvbe kerülését. Az idő elteltével, a településképi alakulásával, új épített, vagy igényesen felújított elemek megjelenésével az ajánlások és bemutatott példák is bővíthetők, cserélhetők. A fentiek mellett az országos jogszabályi előírásokat, a helyi építési szabályzatot, a településképi rendeletet és a főépítési javaslatokat is célszerű figyelembe venni.

2. GOSZTOLA BEMUTATÁSA

Gosztola az ország, a Dunántúl, valamint Zala megye délnyugati részén helyezkedik el. A kis község az aprófalvas zalai falvak egyike, közel a szlovén és nem messze az osztrák határtól.

A zalai dombok közt mesebeli tájon megbújó falut a kihalás fenyegette, azonban a 90-es években újra az érdeklődés középpontjába került. A hegytetőn végigfutó, fenyő- és tölgy erdőkkel körülvett, friss levegőjű falucskát az idegenforgalom élesztette újjá, és szívesen keresik fel a pihenni vágyó és természetkedvelő vendégek. Az új lakó és üdülőépületek, panziók újra élettel töltötték meg a települést. A falut körülveszi az erdő, mely vadban igen gazdag. A közeli napos lankákon már évszázadok óta szőlőt természetnek az itt és a környező településeken élő emberek.

Napjainkban a község Lenti járáshoz tartozik, mely mindössze 5 km-re fekszik. A környező falvakkal közös polgármesteri hivatalt működtet, melynek központja Rédcisen van, itt található az alapfokú intézmények is.

A község nevét 1237-ben említik először Gosztolyaként. A XV. századig már a Bánffyak birtokaként említik, 1413-ban „Goszthola” mint a szécsiszigeti várbirtok részét nevezik meg. 1549-ben a szomszédos Dedessel együtt írták össze, ekkor a két faluban 13,5 porta, 8 zsellér, 2 pusztatelek és 4 újonnan létesült jobbágytelek volt. A XVIII. és a XIX. században előbb a Széchenyi majd a Szapáry családhoz tartozott. A magas dombosági terület belsejében elzárt település lakói az erdőből, a kevés művelhető földből, szőlőből, szilvaaszalásból és az állattartásból éltek. Sajátos, néprajzilag egyedi, fából és agyagból épített gerenda- és boronaházait a helyi lehetőségeknek megfelelően zsúptetővel fedték. Az 1945-ös földosztás során az uradalmi erdőkből 95 hold erdő és legelő területet tudtak felosztani az itt lakók között. Az aprófalvas térség központja 1920-ig Alsólendva volt, a korábban egységes területet a trianoni békeszerződés kettévágta. Ezzel jelentős része, vele Alsólendva a mai Szlovénia területére került. A településnek a XX. század közepén 236 lakosa volt, de a határ közelsége, természetes kapcsolatainak elvágása nem kedvezett a falu fejlődésének. Az elvándorlási folyamatot a II. világháború utáni helyzet gyorsította fel; a határsáv miatt évtizedekig tilos volt az építkezés, semmilyen infrastrukturális fejlesztés nem indult meg, térségi kapcsolatai féloldalassá váltak. A népesség az 1949-től folyamatosan fogyott. A településnek soha nem volt iskolája. Az iskolázott, vagy az ingázó, másdolgozó emberek sorra elköltöztek a csodaszép környezetben fekvő, de kicsiny faluból. Az 1990-es években a falu közel állt az elnéptelenedéshez. Az utóbbi években viszont megfordult a tendencia, dinamikusan nő a lakónépesség, ami 2017-re 63 főt számlál.

A térség a Nyugat-Magyarországi Peremvidék nagytáj része, ezen belül a Zalai-dombság középtájhoz és a Kerka-vidék kistájhoz tartozik. Lenti-hegytől délre található, a Lenti-medence nyugati oldalán elhelyezkedő Kerka-menti dombságban. Környezete, domborzata dombsági, átlagos magassága 240 m, legmagasabb pontja 260 m körüli, ami a gosztolai szőlőhegyen található. A belterület az egyik dombháton vezető Fő utca két oldalán helyezkedik el.

A község közigazgatási területén ered és a belterülettől délnyugatra csordogál a Liponyak-patak (vagy Lenti-patak). A patakon létesített mesterséges víztározó (Dedesi tó) a kirándulók kedvelt célpontja, már Lendvadedeshez tartozik.

A külterület döntően erdő borította részeit barna erdőtalaj fedi, növényzetében meghatározó a bükkösök és a tölgyerdők jelenléte.

Az éghajlat a mérsékelt hőigényű, vízigényes mezőgazdasági kultúráknak megfelelő. A tájhasználat nem egysíkú, jelentős a gyepek és erdőterület, valamint a szőlőterület nagysága. Az erdőségeknél köszönhetően vadban igen gazdag, sok a vaddisznó, az őz, a szarvas.

Sajnos az intenzív erdőművelés Gosztolát sem kíméli, ami idegenforgalmi vonzerejéből sokat elvesz. Az erdős kistáj a kirándulóturizmus (gyalogos, kerékpáros, vadász és horgász) számára jelent regionális és távolabbi vonzerőt. A kerékpáros és természetjáró, valamint a borturizmus nagy lehetőségeit Gosztola már részben kamatoztatja.

A szőlőtelepítések folyamatosan újulnak meg az erdők között lankásan ereszkedő domboldalakon. Az erdő és a szőlőhegy táji feltárulása, arculata egymást kíséri, egymásba fonódik.

Az erdők hatalmas lombtömege javítja a térség mikroklímáját, csökkenti a nyári forróságot, optimalizálja a páratartalmat. A szőlőhegyről felüdülést nyújt az erdő látványa, az erdőben sétálva fel-felvillannak a szőlősorok és a présházi épületek

A települést érinti a „Dél-zalai erdőtáj” kerékpárút.

Táj- és a település alakulása

II. Katonai felmérés, 1858

forrás: www.mapire.eu/hu

A XIX. század utolsó harmadára elkészült a települést is tartalmazó kataszteri térkép. Ez a térkép a telekszerkezeti tulajdoni viszonyokat rögzíti.

A térképből kiolvasható hogy a telekszerkezet teljesen változatos. A települést feltáró út északnyugat – délkeleti tengelyű, vonalvezetése a domborzathoz igazodóan ívelt, szélessége is változó, szélesebb és keskenyebb szakaszok váltják egymást.

A mai belterületet délkelet felé elhagyva alakult ki az Urasági majorság önálló telek és épületcsoportja. A majorságon belül épült meg a település egyetlen kő, vagy téglából épült épülete. A mai belterületi részen kizárólag boronaházakat találunk. Egy-egy udvarhoz kapcsolódóan a fő és melléképületek egymás közelébe épültek.

Kataszteri térkép, 1864

forrás: www.mapire.eu/hu

Az újkori tájhasználat és településszerkezet alakulása már nyomon követhető a XVIII. és XX. század között készült térképekről, katonai felmérésekről.

A terület nagyrészt eredetileg összefüggő erdő alkotta. Az erdőség fokozatos kiirtásával a falu határában először legelő, majd a szántóföldi művelés vált jellemzővé.

Az 1858-ban készült - a II. katonai felmérést bemutató - térképen a házakkal beépített részek öt épület csoportba sűrűsödnek: urasági major, Kis-gosztola, kápolna körüli beépítés, dedési út mentén és Hiasházi erdőben álló épületek. A kis épületcsoportokat kertek, rétek keretezik. A mai közigazgatási terület déli és keleti részén szőlőhegyek húzódnak, sűrűn beépült pincékkel és présházakkal, ezek korabeli nevei: Öreg-hegy, Hermán völgy, Kolbász-hegy, Papi forduló, Ujj hegy, Botos-hegy, Hiasházi szőlők.

A többi területet tölgy, bükk, nyár és fenyő erdők borították.

A tájképet elsősorban az erdők és a szőlőhegyek látványa határozza meg.

Gosztola az aprófalvak közé tartozik. Közútról két irányból közelíthető meg. Keletről a Lenti hegyen áthaladva nyugat felé fordulva érhető el a belterületi része. A településen áthaladva a nyugatra lévő erdők érintésével lehet visszajutni Rédecis Petőfi - Kossuth utcájára. Gosztola keleti kapujánál földút vezet a délre lévő három házból álló Kis-gosztolára.

Egy utcára, a Fő utcára fűződnek fel a beépített telkek. A település belterülete erdők öleléséből bukkan fel. Egyik oldalról fenyőerdő kúszik be a házak közé, a másik oldalon lombhullató (tölgyes és bükk) és vegyes erdő zárja a telkek hátsókertjeit. Gosztola főutcája kétoldalas beépítésű, egyes szakaszain keskenyebb, szűkösebb térélményt nyújt. Bizonyos részei kiszélesedők, a teresedéseknek és a szállodák, vendégházak előtti parkolóknak köszönhetően. Néhány régi ház maradt meg a település kapujánál. A régebbi épületek a közterületi telekhatáron állnak, vagy 3-5m-es előkerttel. A régi lakóházak és régi melléképületek 70-90 éve épültek, régi arcukat nagyvonalakban őrzik. A település közepén a szélesebb telkek zömén a házak az elmúlt 10-20 évben épültek fel. Az épületek méretét nem a lakófunkció határozza meg, hanem a vendégfogadásra történő berendezkedés. Az épületek előtti előkert mélyebb, ezáltal a viszonylag távol álló épületek látványa az egyetlen utcának levegősséget, tágasságot nyújt.

Általános településkép, településkarakter

Kilátás Gosztola-hegyről, 1968

forrás: www.hungaricana.hu

3. GOSZTOLA - ÖRÖKSÉGÜNK

Örökségünk, ezen belül a települési értékek felkutatása, illetve védelme meghatározó a település identitásának megerősítésében. A fejlesztések, új épületek érvényesülésének fontos feltétele, hogy azok a már meglévő környezeti értékekre figyelemmel valósuljanak meg. A települési környezet értékeinek védelme, a hozzájuk való igazodás nem csak kulturális, esztétikai igény, hanem gazdasági érdek is, melyet kulturált módon célszerű teljesíteni. Ebből következően először fel kell ismerni, és különböző eszközökkel védeni kell a települési szövet épített környezeti értékeit, másodsor az új fejlesztéseknél, azok építészeti kialakítása során célszerű igazodni ezekhez az értékekhez. Az érték lehet épített, vagy létrehozott emlékjel szobor és lehet természeti, egy-egy növény, idősebb fa, erdőrészlet, patakmente.

Dombtetőn áll a temetőben, szabadon állóan, a keletelt, egyhajós, félköríves szentélyzáródású Szent Mária Magdolna temetőkápolna. Nyugati homlokzata előtt toronnyal, a szentély felől kontyolt nyeregtetővel. A kapu fölött a datálás: 1848. Csehsüveg boltozatos toronyalj, síkmennyezetes hajó és szentély, a hajó bejárati oldalán fakarzat. A berendezés jellemzően XIX. század közepén készült. Az oltár a XVIII. század második feléből való szobrok és elemek felhasználásával. A korábbi XIII. századi templom a török időkben elpusztult, 1691-ben már csak falainak egy része állt. A román kori falak felhasználásával 1848-ban épült újjá a Szapáry család költségén. A kápolna közelében kőkereszt áll korpusszal és Szűz Mária szoborral, 1918-ból. A kőből faragott emléket alacsony kovácsoltvas kerítés keretezi.

Boronaház Gosztola. 2005.

A régi, XX. század elején épített, népinek tekinthető, boronaház egy-két példája még fellelhető. Érték a telken belüli elhelyezkedésük, érték a kialakításuk, szélességük, mélységük, magasságuk, elrendezésük és a felépítésükhöz használt anyaguk. A mai igények és a régi életforma között jelentős ellentét tátong, azonban a régi formák arányok, elemek a mai igényekhez hozzá igazíthatók, átfogalmazhatók, összehangolhatók az egyszerű formálásban, a kiegyensúlyozott megjelenésben és a használt természetes vagy ahhoz közeli építőanyagokban. Az alkalmazott színvilág is a természethez igazodó környezetbe illeszkedő.

Boronaház Gosztola. 2005.

Borona paja Gosztola, 2005
Az épület elbontásra került

A portahasználathoz, a mezőgazdasági gazdálkodáshoz kerthasználathoz, a melléképületek, melléképítmények széles skálája kapcsolódik. A melléképületek egy része utcaképet formáló módon jelenik meg. Másik csoportja az oldalkertben vagy a hátsókertben áll.

Az épületek tömege, pajták istállók terménytárolók esetében megegyezik a lakóház tömegével, vagy azt szélességben és magasságban meg is haladja a funkcióhoz igazodóan.

A pajták, a terménytárolók építőanyaga jellemzően a téglából az építményt lezáró falként jelenik meg, esetenként keresztirányú merevítést ad.

A pajta lehet önálló, gyakori a nyári konyhával, kamrával, istállóval való összekapcsolása is.

A melléképületek építmények másik csoportja kisebb, anyaguk jellemzően fa, fedésük cserép. Sötét színük a felületkezelésnek és a felületkezelés elmaradásának köszönhető.

A határoló szerkezet is és az ajtók is megjelenhetnek átszellőztetős biztosító felületként.

A szőlőhegyen még több boronafalu pince és présház áll. Eredetileg ezek fából készített falai tapasztottak, meszeltek, tetőzeteik zsúppal fedettek voltak. A homlokzaton minden irányban a meszelt felület dominál, a nyílászárók csak a szükséges arányban kerülnek a homlokzatra, fából készítenek.

Az alkalmazott anyagok jellemzően téglá, kő, vakolat a pincerészen, boronafal, fa és napjainkban már cserép a terephez kapcsolódó földszinten. Az épületrészek meszelése és sártapasztása erőteljesen megkopott mára.

Boronaépület Gosztola-hegy, 1959

forrás: www.hungaricana.hu

Szőlőhegyi pincék Gosztola-hegy, 1959

forrás: www.hungaricana.hu

A település közigazgatási területéhez tartozó, fokozott országos védelem alatt álló területeket, melyek a településkép védelme szempontjából kiemelt területeknek minősülnek a mellékelt ábra mutatja be. Az ábra a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és a Zala Megyei Kormányhivatal - Zalaegerszegi Járási Hivatala Hatósági Osztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály adatszolgáltatása alapján készült. A területi kategória jelölése a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény (OTrT) 1. melléklete alapján került az ábrára.

Gosztola teljes közigazgatási területe beletartozik a Tájképvédelmi területi lehatárolásba. A teljes közigazgatási területre igaz, hogy a tájképbe illesztésre nagy gondot kell fordítani. Ez azonban az eddigi megjelenéshez képest nem jelent többlet terhet, többlet követelményt. Épületekkel csak a feltáró utakhoz kapcsolódóan találkozhatunk, jellemzően a belterületen belül és a szőlőhegyeken. Az épületek földszintesek, a hegyen esetleg alapincézettek, vagy a belterületen tetőtérük beépített. Az épületek magassága a tájba, környezetbe illeszkedik. Az épület körüli telkek gondozottak, haszonnövényekkel, szőlővel, gyümölcsösökkel beültetett. Örökzöldekkel, cserjékkel lombhullató fákkal keretezve jelennek meg a régi felújított lakóépületek, az újonnan épült lakóépületek, a szállók és a panziók, a présházak, a melléképületek. Összességében a növényzet uralja a tájat, a vezeték nélküli hírközlési tornyok emelkednek csak a lombkorona, az örökzöldek csúcsai fölé.

Az országos ökológiai hálózat övezete a délkeleti szőlőhegy kivételével szintén a teljes közigazgatási területet lefedi. Az erdők összessége, a mezőgazdasági területek, és Gosztola, Kisgosztola belterülete is beletartoznak a térségi övezetbe.

Három régészeti lelőhely van a közigazgatási területen, az erdőben, a szőlőhegyen, a Gosztolai belterületen a temetőkápolna környékén.

A településen egyetlen műemlék a kápolna, melynek környezetében ma is a temető és a ravatalozó található.

- **ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT TERÜLETE**
- **TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET**
- **RÉGÉSZETI LELŐHELY TERÜLETE**
- **MŰEMLÉK**

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

Gosztola közigazgatási területe három nagy csoportba tartozik karakter szempontjából.

A belterületi határon belül a **beépítésre szánt területek** vannak, vagyis a lakó és a szállás jellegű vendéglátó létesítmények telkei és épületei, a feltáró kiszolgáló útjuk, valamint a több száz éve működő temető. Ez a karakter a laza beépítésű lakó és üdülő jellegű arculat része. A közigazgatási terület kisebb részét Gosztola belterületét és Kisgosztola belterületét és a nyugati közigazgatási határnál lévő csárda jellegű épületet fedi le.

A közigazgatási területből nagyobb területet lefedő külterületbe a **beépítésre nem szánt területek** tartoznak, melyek teljesen körbe ölelik mindkét belterületet. Ezek közérthetően Gosztola esetében jellemzően az erdők, sötétzöld kitöltéssel fedett területrészek. A szántók, a rétek a közigazgatási terület 10%-át sem érik el, foltszerűen jelennek meg az erdők mélyén. A beépítésre nem szánt területek karakterét összességében a beépítetlenség határozza meg. Az erdők összefüggő látványát semmi nem törli meg, az út szalagszerűen kanyarog a fák között, ebből következően a területről nincsen kilátás és a területekre nincsen rálátás.

Kilátás és rálátás a szőlőhegyről és a szőlőhegyre van. A dombtetőkön csak földszintes épülettömegek jelennek meg pontszerűen, bele illenek a tájképbe.

- LAKÓ. ÜDÜLŐ ÉS SZÁLLODAI KARAKTER
- SZŐLŐHEGY KARAKTER
- BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT KARAKTER

A Liponyak patak völgye fölé emelkedő dombháton kanyargó út alakította Gosztola településszerkezetét. Az utca szélességébe egyes szakaszokon csak a két forgalmi sáv és a kétoldali járda fér bele, másutt a szintkülönbséget leküzdő rézsű, közlekedési zöldfelület teresíti a közterületet és határozza meg az utcaképet. Ennek és annak köszönhetően, hogy a telkek szélessége nem egységes a lakóházak nem alkotnak falat az utca mentén, hanem kibukkannak az örökzöldek, a fák, a növényfalak mögül. A szűkebb közterületen a növényfalak telken belül jelennek meg. A szélesebb közterületen a közterületen belül képeznek falat a hamisciprusok.

Az 1990-es évek közepétől épült újjá a település a szó legszorosabb értelmében, az elköltözött és eltávozott emberek helyét új beköltözők és új épületek vették át.

A régi lakóházak és a melléképületek a közterületi telekhatáron, vagy annak közelében állnak. Ezeknél maga az épület vagy az épület előtt lévő kerítés adja az utcaképet. Az új épületek 5-15m-es előkerttel épültek jellemzően egy-két kivételtől eltekintve.

A régi és új lakóházak többsége földszintes, az üdülő és szállás jellegű épületek zöme szintén földszintes és a tetőtér is beépített. Belmagasságuk hagyományos.

A régi épületek tetőfedése egyszerű nyeregtető. Napjaink épületein összetettebbek a tetők. Formára, kialakításra, alakzatra és hajlásszögre nézve is változatos a kép, azonosságra, egységességre való törekvés nem állapítható meg. A világos épületek utcai megjelenését az oldalkerti, előkerti és közterületi növényzet takarja, osztja.

Gosztola karaktere az elmúlt 20 évben alakult ki, alakult teljesen újjá. A település arculata az elmúlt 20 év építészeti stílus irányzatainak a lenyomata.

Lakó és üdülő, szállodai karakter

Az üdülőknél, panzióknál és az új lakóházaknál is a nagyobb tömegigény a meghatározó alapterületben, szintszámban, tetőtömegben. Az épületek 2-3 szintesek, attól függően, hogy alapincézettek-e, vagy sem, a tetőtér hasznosítása minden új épületnél megjelenik, ami növeli az épületek teljes tömegét.

A karakterhez tartozó elem az áttört kerítés és az épület előtt vagy az épület mellett megjelenő nagy burkolt, telken belüli közlekedési és parkoló felület, a gondozott pihenő és látvány kert az előkerti és oldalkerti részen.

Szőlőhegy karakter

A szőlőhegy karakter nem teljesen egységes. Pincéket találunk az úttól emelkedő és az úttól lejtő telkeknél. A szintkülönbségtől függően a pincék elé, vagy a pincék fölé kerültek a prészázak a régi kialakításnál és a maiaknál is. A mai építésűeknél a pince fölé sokszor hétvégi ház jellegű pihenőtér épült.

A szőlőhegyen a kint lakás sem volt ritka, a pince mellett lakóépület is létesült a telken és melléképületek egész sora, tárolók, szárítók, aszalók, esetenként ólak és istállók is. Ezek több épületet jelenthettek egy-egy földrészleten, de egy épületként is megjelenhettek.

A fő-, vagy melléképületek is a dombhát felől mindig földszintesek voltak, a lakórész is, a tároló, vagy szárító rész is. A földszintes tömeget cseréppel fedett nyeregtető zárta le az épület hossz tengelyével megegyező gerinc irányban.

Az épületek szerkezetét jellemzően a fa adta. Téglalábazatra fa gerendák közé boronafal készült, sártapasztással meszeléssel, a padlástér, oromzati lécezéssel volt lezárva.

Szőlőhegyre nem volt régen jellemző a kerítés, de mára már megjelent többféle formában. Legkevésbé zavaró az áttört vadvédelmi jellegű kerítés, főleg ha a közterületi részt, közlekedési sávokat nem szűkíti, nem korlátozza a parkolást és a kétirányú gépjármű közlekedést.

Beépítésre nem szánt karakter

A település külterületein jellemző tradicionális tájhasználat az erdőművelés, erdőgazdálkodás és elenyésző mértékű a mezőgazdaság, azon belül inkább a gyepegzálkodás a meghatározó, valamint a kerthasználatához kapcsolódó szőlőművelés, gyümölcsstelepités.

Az erdőkon belül tarvágással letermelt kisebb nagyobb felületek jelennek meg a tájban. A tájat tagolja a dombhátak, völgyek váltakozása, a vízfolyások, árkok rendszere a belterülettől északra és délre is.

A mezőgazdasági területre is és az erdőre is a beépítetlenség a jellemző. A tájban csak a szőlőhegyi felhagyott vagy gondozott ültetvények és vadkerítések jelennek meg.

5. AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

5.1 AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓK- ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Ajánlások | Lakó és üdülő, szálló jellegű karakter

A belterület keleti részén, a Fő utca déli oldalán pici tér köré szervezetteren alakult ki Gosztola központja.

Itt áll a temetőkapolna a teret lezáróan, a település egyik legmagasabb épületeként és az Önkormányzat épülete, ami térfal képző épület. A felújított épület a régi lakóházi arányokat képviseli, az út tengelyével párhuzamos hossz tengelyű előkert nélküli háznak a nyereg teteje cseréppel fedett kontyolt. Ezeknek az épületeknek nem csak közösség- és szemléletformáló szerepük jelentős, hanem településképi hatások is kiemelkedő, a régebbi épületek mai igények szerinti megújítását képviselik telepítésben, építő- anyag használatban, homlokzatképzésben és a világos fehérhez közeli színek alkalmazásával.

A karakter meghatározó településképi eleme a közterület enyhén ívelő vonalvezetése, szakaszonkénti szélesedése.

Az elmúlt 20 évben épült új épületek jelentős karakteri eleme a közterületi telekhatártól történő eltávolodás, vagyis a legalább 5m-es, valamint a 10-15m-es előkert megtartásával történő épület elhelyezés a gosztolai karakter része. A zárthatóság, keskeny, oromfalak alkotta hossz házas épületek sora idegen a mai településtől. Az azonos méretű előkertű telepítés nem kívánatos.

A karaktert és az utcaképi megjelenést az elmúlt 10-20 év igénye határozta meg. A szélesebb telken, változó mélységű, (4-43 m) előkert megtartásával telepítették az épületeket. A szélesebb traktusmélység, az alacsonyabb belmagasság, de a tetőtér beépítése, a tetőemelet, a tetőfelépítmény, a korábbihoz képest meredekebb tető alkalmazása, valamint az utcára néző tetőtéri erkély az újfajta igény szint, új életforma velejárói.

Megmaradt a részben áttört kerítés, alacsony lábazattal, pillérekkel tagoltan, a cserép jellegű tetőfedő anyag alkalmazása, valamint a világos és pasztell színek használata mind a falfelületen, mind a borításokon, burkolatokon, nyílászárókon.

A telken belül az épület elhelyezése meghatározza az utcaképet, a telepítés megváltoztatása felboríthatja az összképet. Az épület szélesítése, az oldalkert csökkentése a helyének átrendezése a domborzati viszonyokhoz való igazodást változtatja meg. Esztétikai szempontból is tekintettel kell lenni a hagyományokra, a karakter jegyekre.

Követendő ajánlások, javaslatok:

- A korábbi épületterányok megtartása kiindulási alap lehet a lakófunkció megtartása esetén.
- A közterület határán, vagy annak közelében homogén tetőfelületű épületek az illeszkedők.
- Tagolt alaprajz és tetőképzés egy épületen belüli alkalmazása, a tetőfelületet eltakaró tetőfelépítmények sora 7-10m-es előkert megtartásával nem zavaró.
- Az új épületeknél, ha nem a régi helyére épül, legalább 7 m előkert tartandó.
- Kerülni kell a 3 szintnél több szint létesítését szálló, panzió jellegű épületnél is. (alagsor vagy pinceszint, földszint és tetőtér beépítése).
- A beépített tetőtérnél a tetőhajlás legfeljebb 45°-os lehet, a térdfal magassága akkor kedvező, ha 0,75m-nél alacsonyabb.
- A főépület utcai homlokzatának garázskapu mentességét célszerű megtartani.

Kerülendő jellegzetességek:

- Közterületi telekhatárra új épület ne kerüljön, az előkert 7-m-nél kisebb ne legyen.
- Utcai homlokzatra ne kerüljön gépészeti és hírközlési berendezés.
- Az utcafronti homlokzat síkban történő magasság váltása nem javasolt, kerülendő.

Ajánlások | Szőlőhegy karakter

A prэшázak jellemzően szabadon állnak a tájképi környezetben. A karakter jelentős eleme a nyitottság, és a zöldfelületi, növényzeti gazdagság, valamint a gondozott szőlő, vagy gyümölcsös.

A prэшázak tartós anyagból építettek, az épülettömeg aránya a befogadott funkcióhoz igazodó téglatest. Hossztengelye jellemzően a feltárási útra merőleges, a mögötte lévő pince tengelyét folytató. A pincerész adja az épület lábát, pince nélküli épületre nem jellemző a láb. Az ereszmagassága 2,5-3,5m körülire adódik, a hegyhát felől nézve. Fedése nyeregtető, oromfalra kifutó, az újabb épületeknél csonkakontyba végződően.

Követendő ajánlások, javaslatok:

- Ahol megtartható törekedni kell a boronafalas épületek megtartására felújítására.
- Kerítés legalább 80%-ban áttört legyen. Vadvédelmi jellegűen kialakított, természet közeli anyagokból.
- Az új prэшázak a feltárási utat 7m-nél jobban ne közelítsék meg, az előkert a terep igazodását teszi lehetővé a keskeny csíkként megjelenő feltárási út felé. Az új épület a terepre illesztetten épüljön.
- A tömegformálás a meglévőkhöz igazodó legyen, kő, tégl, vagy kőburkolatú lábazattal, vakolt falfelületekkel, cseréppel vagy síkpalával fedett nyeregtetővel.
- Igény esetén az orom, az eresz, a széldeszakázás és az előtető faanyagú legyen.

A belterületeket a külterület földrészei, árkai, rétjei legelői szőlői veszik körül, ahol elsősorban az erdőgazdálkodás és a tájképvédelmi tényezők játszanak meghatározó szerepet. Jellemzően eddig a beépíttelenség adja a karaktert. A gyepeken és legelőkön is az épületmentesség a meghatározó.

A tájban minden beavatkozást kerülni kell, vagy ha mégsem kerülhető körültekintően kell megvalósítani.

Követendő ajánlások, javaslatok:

- A területek beépíttel jelleget megőrzése a jövőre nézve is kívánatos.
- Az értékes tájkarakter megőrzését szolgálja a területhasználat és a telekszerkezet hosszú távú megőrzése.
- Erdőgazdálkodás keretében a tarvágásos letermelést kerülni kell.
- A tájképvédelmi szempontból kiemelt a közigazgatási terület. Reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény nem létesíthető, új felszíni elektromos hálózati vagy új hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott.
- Tájfásításra a tájhonos növényfajok javasoltak. Tájfásítás az utak mentén javasolt.

Ajánlások | Beépítésre nem szánt karakter

5.2 AJÁNLÁSOK, ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Terepalakítás

A belterületen és szőlőhegyen, kertekben a lejtős terep a meghatározó adottság. Új épületek elhelyezésénél kiemelten fontos, hogy a ház alkalmazkodjon a környezethez, tájhoz, a terephez. A tereprendezést a legszükségesebb mértékre kell korlátozni, az épület helyének, méretének és alaprajzi geometriájának megfelelő tervezésével. Részleges bevágás a lejtős domboldalon lakóépületek, szállók, panziók, pincés prэшázak esetében szükséges.

A túlzott mértékű feltöltés vagy bevágás nemcsak megváltoztatja a természetes domborzatot, de esztétikai tájsebet keletkeztet, jelentős többletköltséggel is jár, megváltoztatja a terep vízlevezetési viszonyait, a talaj állékonyságát. Az intenzív esőzések a meredek partfalak omlását is elindíthatják. A rézsú megfogása csak rendkívül költséges, csúnya műszaki megoldásokkal biztosítható. Nagyobb lejtésű telek esetén jó megoldás lehet az épület alápincézése, vagy szinteltolással való kialakítása. A településen belül mindkettőre vannak példák.

Telepítés, lakótelek beépítése

A lakóutcában eltérőek a telkek alapterületben és egyéb méretben. Sok helyen keskenyebb és szélesebb telkek is váltják egymást. A telkek meghatározó alakja téglalap vagy négyzetes alakú.

A beépítési karakterben azonos súlyú az oldalhatáron álló beépítési mód, és a szabadon álló beépítési mód. A változatos telek méret és telekforma, valamint a funkció, a domborzat az épület szabadon álló elhelyezését teszi szükségessé.

Panziók, szállók esetében az előkert méret változó. Az utcakép ritmusát az épületek felvillanása és a növényekben gazdag előkert, vendégparkoló burkolatának látványa adja. A pihenő és látványkertként kialakított elő- és oldalkertek ritmusa is egységes utcaképet eredményez.

Épületmagasság, tömeg

A lábazat, a falmagasság, a térdfal építése, vagy elhagyása eltérő magasságú épületekhez vezet. A lakóházak léptéke kisebb, a melléképületek és a szállodák, panziók épületmagassága, alaprajzi elrendezése, össztömege nagyobb.

Kerülni kell a három szintnél magasabb épület építését. A településen gyakori az alagsoros, a magasföldszintes, tetőtér beépítéses épület, gyakori a pince fölötti földszintes, hasznosított tetőtérű épület is az épületszélességek is változók, a funkcióhoz és a telepítéshez igazodók. Az utcával párhuzamos hossz tengelyű épületek ugyan úgy szélesek, mint a szállók, panziók.

A hosszázás és tagolt összetett alaprajzú tömegek váltják egymást vagy egymás mellett jelennek meg.

Zárt sorú utcakép nem alakult ki, a közterületi telekhatáron ezért nem javasolt a háromszintes oromfalas épület elhelyezése, nem javasolt a garázskapu kihelyezése sem.

Tetőhajlásszög, tetőforma

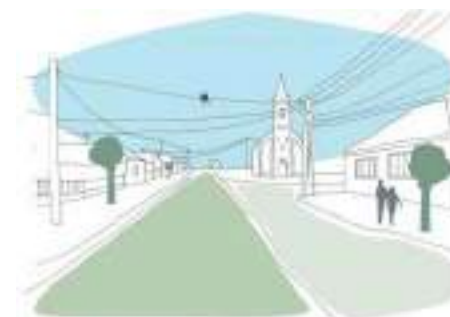
A településen az épületek magastetővel épültek. A tetőhajlásszögek változók 30-45° között. Az utcaképben idegen a lapostető épület, ezért annak építése nem javasolt.

A tetőforma is változatos, van egyszerű nyeregtető, oromfalra ráfutó cserepezéssel, van egyszerű nyeregtető minden irányú kontyolással, van utcával párhuzamos gerincű és van utcára merőleges gerincű épület is. Az egyszerű tetőformálás mellett az összetett tetők alkalmazása is gyakori főként a szállóknál és a panzióknál.

Légvezetékek elhelyezése

Kedvezőbb az utcakép, ha a villamos légvezetékek helyett és a vezetékes hírközlési légvezetékek helyett földkábeles kiépítésre kerül sor. Ha a pókhálószerű légvezetékek tömege eltűnik a közterületről, a szabad, közlekedésre nem használt felületek beültethetők, fásíthatók. A lakóutcák fásítása karaktert javító elem, a humánusabb lakókörnyezet kialakításának eszköze. A madarak, a hó, a dér, jég sem ül meg az utca felett kószáló vezetékeken, azok eltűnése esetén.

Kerítés kialakítás

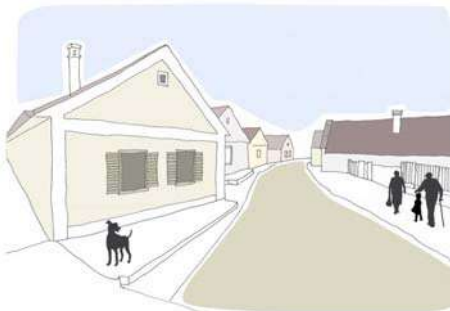
Olyan utcaszakaszon ahol az áttört kerítés a jellemző az egységet megbontja a tömör kerítés létesítése. Az alacsony lábazat, a pillérekkel tagolt áttört mezők alkalmazása az előkertet összekapcsolja a közterületi zöldfelülettel, gazdagíthatja a lakótelket is és a közterületet is. A tömör kerítés és a magasra növesztett tömör tujasor idegen a településtől deszka vagy léckerítés formájában jelenik csak meg, kerítés fölötti átláthatóságot biztosítva,

Szín- és anyaghasználat

A világos pasztellszínek, a fehér meszeléshez közelítő színek, természetes építőanyag színek alkalmazása harmonikus környezetet eredményez. A mesterséges színező anyagokkal előállított rikító erős színek megbontják az egységes utcaképet. Színmeghatározásnál, színválasztásnál alkalmazásuk kerülendő.

A természetes építőanyag színekhez tartozik a melléképületeknél, gazdasági épületeknél jellemző látszó téglafelület, a településen ez nagyon karakteres, az alap színvilág része.

Cégérek, reklámok, egyéb berendezések

A településen nincs hivalkodó cégér, eltúlzott léptékű cégreklám. Nincs vendéglátó kereskedelmi egység, így forgalmazott áruk reklámja sincs, ha netán kialakulna akkor utcabútorként kialakított hirdető, tájékoztató táblát célszerű használni.

Szintén kerülni kell az egyes berendezések (napelem, napkollektor, klíma, antenna) elhelyezését az utcai homlokzat irányába.

Homlokzatképzés meghatározó anyaga a vakolat a régi lakóházaknál. Sártapasztás és meszelés a boronafalas préházaknál.

Az új épületeknél a megjelenést a hőszigetelés és a fedő nemesvakolat adja. Sík homlokzati felület a jellemző a nyílások körüli keretezéssel.

A melléképületek homlokzatát a látszó téglafelület, a vakolt tömör falszakasz, és a fa használata adja. A pillérek között jelenik meg a fa felülete, az oromzaton deszkázásként és a nyílászárók felületeként.

A homlokzatképzés eleme a nyílászárók anyaga, ritmusa és elhelyezkedése, falfelülethez viszonyított aránya. Díszíthet a nyílászáró az alakjával is, lehet egyenes záródású, vagy szegmens íves, félköríves.

A kiegészítők is emelhetik a homlokzat összképét, ez lehet ajtó és ablak zsalu, előtető, eresz és párkányelem.

Szín és anyag használat

A település házainak színvilága nem egységes, de kevésbé jellemző a kirívó élénk szín használata. Elterjedt, ezért javasolt a vakolt felületek alkalmazása, a látszó téglafelületek természetes színe, természetes kő- és faburkolatok alkalmazása a homlokzati felületek egy-egy részletén, vagy a teljes felületen főleg a szőlőhegyen. A fa felület színe lehet natúr szürke, de lehet a felületkezelésnek köszönhetően színes is.

Azokat a színeket kell előnyben részesíteni, amik a használt anyagokkal és a természetes építőanyagok színeivel harmonizálnak. A földszínek használata környezetbe, tájba illeszti az épületet. Színek harmonikus egymásmellettsége jelentősen növeli az épület esztétikus megjelenését. Kerülni kell az indokolatlanul sok elütő szín megjelenését a homlokzatokon.

Alkalmazható a tört fehér felületrészeken, a homok és agyag szín, a téglá és terrakotta szín, a világos pasztell földszínek, valamint természetes építőanyagok természetes színei. A földszintes épületeknél az erősebb, sötétebb színek is alkalmazhatók, kedvező összhatást teremthetnek.

„A homlokzatokon háromnál több anyagféleség ne legyen. Ugyanez vonatkozik a homlokzatok színezésére is. Háromnál több – sok.” (Istvánfi Gyula: Óskor, népi építézet).

Javasolt anyagok: cserép és a természetes fémlemez (réz, cink) fa, kő, téglá, burkolatnak látszó felületként, vakolat.

A nyílászárók lehetnek egyszerűek és igényesen kialakítottak, használatuk hozzá adhat az épület arányosságához, vagy elvehet az épület megjelenéséből.

A hagyományos boronaház ajtaja középen felnyíló ácsszerkezetű ajtó, látszó külső béleléssel. Az igényesen megformált ajtó a múlt, a hagyományok tiszteletét jelképezi, folytonosságot képvisel a jelenből a jövő irányában. Az ablakok a présházaknál kicsik és négyszögűek voltak, szerepük mindössze a szellőzés biztosítása volt. A lakóépületeknél a nyújtott forma szolgálta a bevilágítást, benapozást és a szellőzést. Napjainkra az arányrendszer megváltozott, a méretek arányok nagyobbak, sok esetben az üvegmező kitölti a homlokzati felületet.

A boronafal egy végig gondolt, jól használható szerkezeti rendszer volt régen és jól használható még ma is. Van, hogy lapolással egymáshoz kapcsolódnak a gerendák és van, hogy álló fa pillérek közé kerülnek.

Az épületbádogosság igényes megjelenést kölcsönöz az épület részleteinek, lehet az toronyfedés és lezárás, lehet kéményszegélyezés, falszegély, oromszegély, ereszképzés.

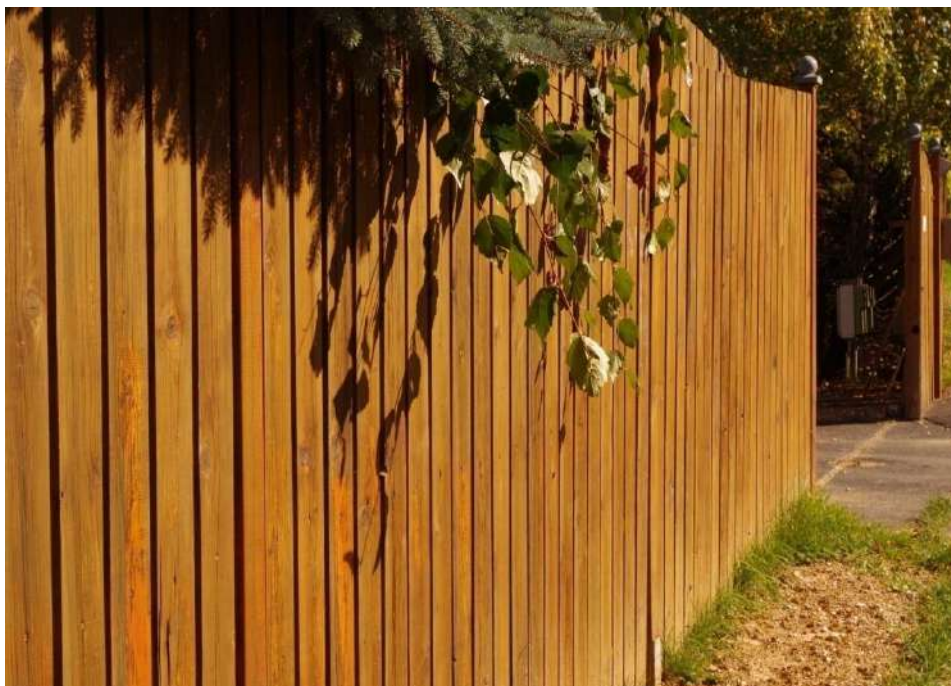
A cserép is lehet díszítő elem, alakjától, rakásmódjától függően.

A fa használatának széles a tárháza. Faragható, díszítetté teheti a kaput kerítést.

Részletek, ajtók, ablakok

Kerítések

Az utcaképet az épületek mellett jelentősen meghatározzák a kerítések is, különösen előkertes beépítés esetén.

Karakterében tömör hatású az alacsony kő, vagy téglalaburkolatú lábazat fölött megjelenő széles deszkázás lakatos szerkezetű fém keresztpántokon, az átláthatóságot csak kismértékben engedi meg az 1-3cm-es, faelemek közötti hézag. Ugyanakkor a kerítés 1,3-1,8m körüli magassága nem hoz létre falszerű zárttságot.

A faanyagú kerítés kidolgozásban, részletekben sokféleséget eredményezhet. Színekben is változatosságot jelent az eltérő felületkezelések egymásmellettsége.

Nem minden esetben épül kerítés a közterületi telekhatárra, a határt növényzet jelzi. Kapcsolat teremődik a kert és a közterületi zöld között.

A hagyományosan alkalmazott anyagok a természetes anyagok: a téglalaburkolat, a kő, lakatos szerkezet, a fa.

Az épített környezethez szorosan kapcsolódnak, a mindennapi élet kereteit adják a lakótelkek kertjei, a temető gondozott zöldfelülete, a szállóhoz, panzióhoz tartozó pihenőkertek, a lakótelkek veteményesei, a kertek, a gyümölcsösök, a szőlőültetvények. A telkek elő-, oldal és hátsókertjei rendben tartottak, gondosan ápoltak. Egyházi és évelőnövények, valamint cserjék és fás szárú növények is találhatók bennük a gyeplületek mellett.

A településen a közterületi zöldfelületek elemeit a növénytámfal, a rézsűket megfogó gyepek és a facsoportok adják.

Az előforduló fafajok választéka színes, a lombhullató fák (pl.: akác, nyár, nyírfa, ostorfa) térformáló az örökzöld facsoportok, bokrok hatása jelentős. A tájba illesztett épület nem hivalkodik, hasznosítja a fák szélvédelmét, árnyékolását is.

Közterületi elemek

A közterületek, egyben közösségi terek nagyban befolyásolják a településről alkotott képünket, valamint a településen lakók közérzetét. A zöld utcák, gondozott terek nagyon fontos hozzátartozói az élhető településnek, és a barátságos, szerethető, esztétikus településképnek.

A közutat egy vagy kétoldali járda kíséri. A járda felülete színben is elválasztott, térkőből kirakott.

A közterületek a közterületi tájékoztató és információs táblák, utcabútorok elhelyezésének is a helyei. Közösség képző formáló szerepük van. A régi ház előtti kispadok a településekről mára már eltűntek. Barátkozásra beszélgetésre ezek adnak teret.

A léγκábelek eltűntetése kívánatos, de nagyon hosszútávon valósítható csak meg. Ahol nincsenek vagy hiányosak a fasorok azonos fákát célszerű ültetni.

Utcabútorok, egyéb elemek

Utcabútorok

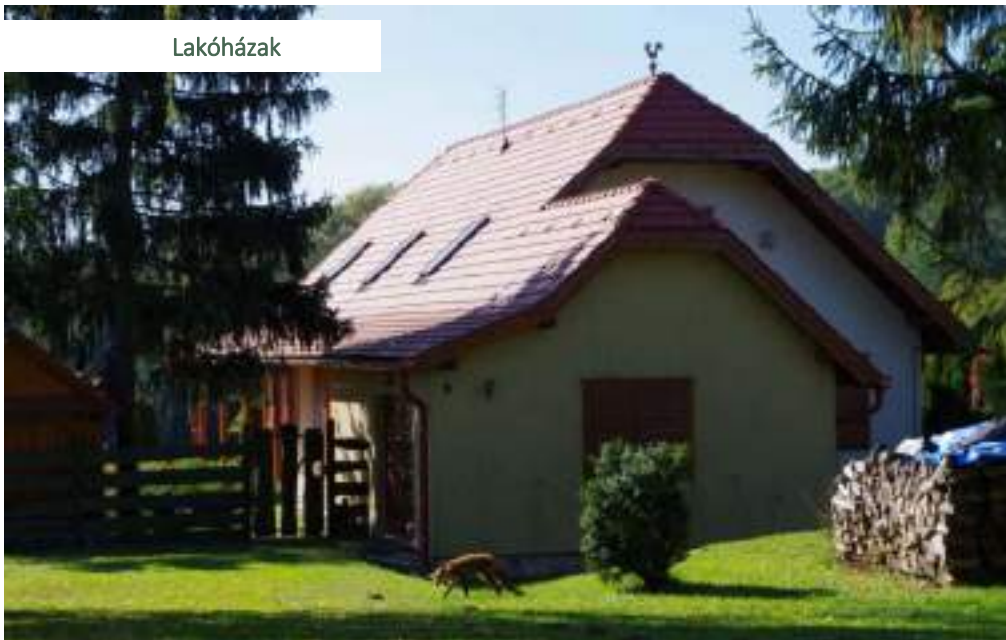
6. JÓ PÉLDÁK – ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

Értékteremtő példa lehet a közterület átrendezése, megújítása, úgy hogy biztonságot adjon és kulturális többletet is eredményezzen. A temető előtti tér, az önkormányzati épület és a buszmegálló környezet értékteremtő módon megújult. A ravatalozó teljesen új épülete arányaiban, homlokzati anyaghasználatában, színvilágában igazodik a műemléki temetőkápolnához. Érték őrző módon újult meg a szőlőhegyi kápolna is. Az önkormányzati épület megőrizte a régi lakóházi arányrendszert. Megújult homlokzatában, tetőfedésében. Színvilága a környezethez igazodóan világos színű.

Lakóházak

A település új lakóépületeinél a régi formavilág és az új építészeti nyelvezet egyaránt megjelenik. Mindegyiknél a természetes anyagok alkalmazása a meghatározó. Tagolt, de visszafogottan tagolt tömegformálást alkalmaztak a földszintes épületeknél. Az alaprajz az igényekhez igazítható a nagyméretű, szélesebb telkeken. A földszintes elrendezés szerves kertkapcsolatot teremt, feleslegessé teszi a padlástér hasznosítását. Ha mégis igény a tetőtér használata, tetőfelépítmények helyett síkban fekvő tetőablak biztosítja a bevilágítást és a szellőztetést. Megmaradnak a homogén tetőfelületek. A fő tömegre kontyolt vagy oromfalra ráfutó nyeregteret került a hagyományoktól eltérően nagyobb ereszkieresztéssel. Az eltérés a használhatóságot segíti és a homlokzati falnak védelmet ad a csapóesővel szemben. Az udvarhoz kapcsolódó burkolt terasz és járdarész használhatóságát segíti.

Homlokzatképzésnél a vakolat a cserépfedés a fa spaletta, faburkolat és a világos színű fal, valamint a cserép színeire hangolódó fa felületkezelési színek alkalmazása a meghatározó. Mindegyik épülethez előkert és oldalkert is tartozik. A környezetbe illeszkedés része a gondozott, növényekben gazdag elő-, oldal-, és hátsó kert.

Pincék, présházak

A szőlőhegyen példa van a régi boronafalas présházak megújítására és példa van a régi épületformálási rendszerek, elvek, arányok figyelembe vételével új pince és présház építésére is.

A látszó boronafal esztétikus, és mindenki számára érthetővé teszi az egész térségre jellemző a régi építési technikát, azonban a tartósság ellem hat. A sártapasztás, a külső festés, meszelés még évtizedekre megnövelheti a hagyományos pince - présház élettartamát. A teraszszerű bővítés fa szerkezete karámszerű lekerítése épülethez, környezethez illeszkedő. Az épület homlokzatképző eleme és egyben díszje is az oromzatra került deszkaborítás, az ablakok elé került középen felnyíló zsaluzat.

Új anyagokból a régi arányok szerint is ki lehet alakítani az új pincét és az új présházat. A pincerésre is és a fölötte lévő homlokzatra is látszó téglalburkolat került. A téglalap alakú épületet cseréppel fedett nyeregtető zárja.

7. JÓ PÉLDÁK –SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK, EGYÉB BERENDEZÉSEK

A sajátos építményfajták épített és táji környezetbe helyezése a jövőre nézve változni fog. Az EU elvárásaival összhangban a jelenlegi jogszabályi környezet is az eszközök közös használatát preferálja a már meglévő infrastruktúrák fejlesztésénél is. Az újak létesítésénél az elektronikus hírközlési szolgáltatók a zöldmezős beruházások esetén új, földalatti infrastruktúra kiépítését tervezik.

Az új országos szabályozás a nagy, önálló reklámtáblák kihelyezését közterületen, köztulajdonban lévő területen, valamint közterületről látható magánterületen tiltja. Az egyéb „jó berendezések” mint például a kilátó érvényesülését nem zavarják a sajátos építmények, reklámok.

Megbízó:
 Gosztola Község Önkormányzata
 8978. Gosztola, Fő u. 37
 Balogh Ferenc polgármester
 Baranya Szabolcs főépítész

Szerzők:
 Hegy 21. Bt.
 Cseri Gabriella,
 Wolf Beáta
 Baranya Szabolcs

Fotók:
 Cseri Gabriella
 gosztola.hu
 Ábrák:
 tak.lechnerkozpont.hu

Felhasznált irodalom:
 Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány
 Településrendezési terv
 pincefalvak.hu
 Gosztola, 2017